

Аналіз навчальних програм навчальних медичних дисциплін з якими інтегрується медична хімія, показав, що між ними існує тісний взаємозв'язок. Логічним є проведення бінарних занять з двома лекторами: викладачем хімії та профільного предмету. Так, наприклад, вивчення методики розрахунку приготування медичних препаратів – розчинів розглядаються як у курсі «Сестринська справа», «Фармакологія», так і при вивченні біонеорганічної хімії. У разі проведення бінарного заняття з розглядання способів приготування розчинів медичних препаратів одночасно супроводжується вивченням фармакологічних властивостей даних розчинів, їх фізіологічної дії. При цьому усі питання, які виникають у студентів, розглядаються спільно обома викладачами з безпосереднім залученням самих студентів, в результаті чого класична лекція набуває новий зміст та форми, перетворюючись у високопродуктивний круглий стіл, мозковий штурм, диспут і т.д. Як показує досвід останніх років, проведення занять такого типу забезпечує значне покращення якості знань одночасно з усіх інтегрованих предметів. Також необхідно відмітити, що при цьому на високому рівні проводиться узагальнення та систематизація знань з хімії, встановлюється тісний взаємозв'язок між теоретичним матеріалом та його практичним застосуванням.

Провідну роль у підготовці медичного фахівця відіграє самостійна підготовка. Для вдосконалення організації і методичного забезпечення самостійної роботи студентів, методика завдань має відповідати наступним вимогам:

1. Завдання для самостійної роботи мають бути обов'язково диференційованими, тому що початковий рівень знань, умінь та навичок з хімії та теоретична готовність до виконання практичних та лабораторних робіт, а також досвід самостійної діяльності у студентів різний.

2. Завдання повинні враховувати досягнутий рівень умінь та навичок творчого використання засвоєних знань у різних ситуаціях (внутрішні та між предметними, прикладних та професійних медичних).

3. Мають знайти своє відображення розвиток медичних знань, умінь і навичок. Виходячи із перелічених вимог, для організації повноцінної роботи студентами проводиться розробка та апробація методичних рекомендацій по самостійній роботі, робочих зошитів для виконання практичних робіт, завдань самопідготовки, обов'язкового домашнього завдання (ОДЗ).

ОДЗ є достатньо новою формою організації самостійної роботи у медичних навчальних закладах. Виконання ОДЗ передбачає вирішення диференційованих задач, тестів, написання доповідей та рефератів. Воно не є обмеженим в часі, дозволяє студенту звернутися до розв'язку індивідуальних завдань в будь-який зручний для нього час. Виконане ОДЗ оформлюється у вигляді відповідного звіту, який є невід'ємною складовою диференційованого заліку, який також передбачає розв'язок питань та задач представлених в білетах. Така система вимагає від студента систематичної ґрунтовної роботи при вивченні курсу «Медичної хімії», що сприяє кращому засвоєнню матеріалу та розвитку творчого підходу до

вирішення поставлених завдань. У результаті студент отримує необхідну теоретичну базу, а також набуває навичок роботи з хімічними речовинами у лабораторній практиці.

Таким чином, високий рівень навчання молодшого медичного працівника є неможливе без інтеграції клінічних дисциплін з медичною хімією та широкого впровадження новітніх форм організації самостійної роботи студентів. Це забезпечить високопрофесійну підготовку медичного фахівця, здатного до самовдосконалення та самостійного вирішення питань, які виникають у процесі професійної діяльності.

Література

1. Зайчук В.О. та ін. Нові технології навчання: Наук.-метод. збірник. –К.: Науч.- метод. центр вищої освіти, 2005. – Вип. 40. – 279 с.
2. Помету О.І. та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.- метод. посіб.- К.: Видавництво А.С.К., 2004.-192 с.: іл...
3. Хоменко М.П. Організація навчально-виховного процесу. Досвід роботи вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.-К.: Навч.-метод. центр, 2006.- Вип. 7-225 с.
4. Даніліна Т.В. Технологія використання інноваційних та нетрадиційних форм заняття, зб. Організація навчально-виховного процесу, № 10, 2007.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Колоскова О.К., Іванова Л.А., Гарас М.Н., Воротняк Т.М.

Невід'ємною складовою навчального процесу у медичному вузі є практична підготовка майбутніх лікарів, а однією з цілей навчання на клінічних кафедрах є оволодіння студентами практичними навичками [1].

Метою роботи було проведення аналізу результатів перевірки практичної підготовки студентів медичних факультетів під час вивчення модулю «дитячі інфекційні хвороби» на 5 і 6 курсах навчання.

Матеріал і методи. Проаналізовано результати успішності складання студентами практичної частини підсумкового модульного контролю при вивченні дитячих інфекційних хвороб на 5 (72 студенти) та 6 курсі (65 студентів) за кредитно-модульною системою навчання. 7 осіб не закінчили 5 курс з різних причин. Для опанування студентами 5 курсу практичних навичок і умінь використовується демонстрація тематичних хворих, вирішення типових ситуаційних завдань, що дозволяє поєднувати теоретичну та практичну підготовку студентів. Індивідуальна самостійна робота включає написання та захист академічної історії хвороби. Водночас, за вимогами робочої навчальної програми навчальний процес на 6 курсі передбачає роботу майбутніх випускників у клініці біля ліжка хворого під контролем викладача під час проведення практичного заняття та самостійну

під час вечірніх чергувань
наступним удосконалюючим базових практичних навичок і вмінь.

Результати та їх обговорення. Відмічено, що середній бал складання студентами практичної частини підсумкового модульного контролю при вивченні дитячих інфекційних хвороб на 5 курсі склав $20,7 \pm 0,6$ балів, на 6 курсі вказаний показник виявився вірогідно вищим і досяг $22,6 \pm 0,7$ балів ($p < 0,05$). Водночас, виявлено вірогідних відмінностей у результатах загального балу, отриманого студентами при складанні підсумкового модульного контролю. Так, на 5 курсі дані показник склав $55,8 \pm 0,9$ балів, на 6 курсі - $58,6 \pm 1,6$ балів ($p > 0,05$).

Таким чином, у студентів 6 курсу рівень оволодіння практичними вміннями та навичками вірогідно вищий порівняно зі студентами 5 курсу, що свідчить про динамічне удосконалення впродовж роботи у клініці дитячих інфекцій. Доцільність використання практично орієнтованої форми занять із студентами випускного курсу.

Література

1. Сравнительный анализ дидактических методов повышения мотивации студентов самостоятельной работе на кафедре педиатрии / Л.А. Безруков, Н.К. Богуцкая, Е.К. Колоско [и др.] // Сб. «Педиатрия на пороге третьего тысячелетия», посв. 85-летию проф. Е.М. Витебского. - Донецк, 2007. - С. 172-176.

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ВИПУСКНИКА ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Коренева І.М.

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Факультет природничої і фізико-математичної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка здійснює підготовку вчителів за напрямками підготовки «Біологія», «Фізика», «Математика» освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст», «магістр». Науково-педагогічний колектив факультету постійно працює над проблемою удосконалення підготовки майбутнього вчителя біології, фізики, математики. Удосконалення підготовки вчителя для сучасної реформованої школи – це комплексна проблема, яка передбачає вирішення цілісної системи завдань, що стоять перед вищою школою, головними з яких є створення науково обґрунтованої моделі сучасного випускника вчителя, який би відповідав меті та завданням реформованої школи. Модель випускника – це деякий еталон, ідеал фахівця, який повинен бути підготовлений у вузі і який відповідає сучасним вимогам суспільства. Сучасна освіта висвітлює основні вимоги до випускників, що зазначені в освітньо-кваліфікаційних характеристиках бакалаврів, спеціалістів, магістрів певного напрямку підготовки. ОКХ встановлює галузеві кваліфікаційні вимоги до соціально-виробничої діяльності

випускника вищого навчального закладу з певних спеціальностей та освітньо-кваліфікаційного рівня і державні вимоги до властивостей та якостей особи, яка здобула певний освітній рівень відповідного фахового спрямування.

На основі освітньо-кваліфікаційних характеристик створюється модель підготовки фахівця у вигляді освітньо-професійної програми, в якій відбито не тільки перелік навчальних предметів, але й результати опанування програми у вигляді знань, умінь, навичок.

Сучасна модель випускника – вчителя біології, фізики, математики – є кваліфікаційною. Тобто в ній визначаються виробничі функції відповідного вчителя (за видами професійної діяльності), що деталізуються на відповідні уміння, якими повинен володіти випускник педагогічного ВНЗ відповідної спеціальності. Кваліфікаційна модель випускника включає уміння, спрямовані на виконання навчальної, організаційної, гностичної, дослідницької, виховної, плануючої та контролюючої функції вчителя відповідного предмету.

Підготовка вчителів біології, фізики, математики має спільну частину, що обумовлюється виконанням однакових функцій під час професійної діяльності. Зокрема, такими спільними загально-педагогічними вміннями для вчителів середньої та старшої школи є уміння організувати навчальний та позанавчальний процес у закладах освіти, здійснювати засобами свого предмету формування загальнопізнавальних умінь та навичок учнів та формувати фахову мову учнів, уміння проводити педагогічні та психолого-педагогічні дослідження, уміння прогнозувати хід та наслідки власної педагогічної діяльності, уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів, керувати їхньою дослідницькою діяльністю, уміння реалізовувати в педагогічній діяльності всі напрямки виховання, вміння налагоджувати зв'язки з науково-дослідними установами та вищими навчальними закладами, уміння конструювати урок, використовувати сучасні засоби навчання, уміння впроваджувати в навчальний процес ідеї особистісно-орієнтованого навчання тощо. Профільнопрофесійними вміннями вчителя-предметника є ті уміння, що відображають специфічність напрямку підготовки і можуть реалізуватись тільки в межах окремого навчального предмету (біології, математики або фізики). Основу вище вказаних умінь мають складати відповідні професійні знання студентів.

Модель вчителя біології, математики або фізики є неповною без врахування таких компонентів професійної готовності як спрямованість на педагогічну професію та ставлення до власної професійної діяльності.

Отже, виходячи з сучасних вимог освіти щодо зв'язку мети освіти не тільки з виконанням фахових функцій, а й з інтегрованими вимогами до результату освітнього процесу, постає необхідність переходу до компетентнісної моделі випускника. Стратегічними напрямками діяльності факультету природничої і фізико-математичної освіти у вирішенні цієї проблеми є формування якісного,